

**GEORGE MUNISIPALITEIT:
VERORDENING INSAKE OPENBARE OORLASTE EN OORLASTE WAT SPRUIT
UIT DIE AANHOU VAN DIERE**

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden die George Munisipaliteit as volg:-

Inhoudsopgawe

1. Woordoms krywing
2. Oogmerke en toepassing

HOOFSTUK 1: ALGEMENE BEPALINGS INSAKE OPENBARE OORLASTE

3. Gedrag en optrede

HOOFSTUK 2: ALGEMENE BEPALINGS INSAKE DIE AANHOU VAN DIERE

4. Toestemming om diere aan te hou
5. Planne vir strukture en bestuur
6. Oorweging van aansoek en oplê van voorwaardes
7. Sigbaarheid van strukture op persele
8. Opskorting of intrekking van permitte
9. Geldigheid van permitte
10. Pligte van eienaar of bewaarder van diere
11. Diere wat op onbevredigende wyse aangehou word.
12. Afmaak van diere
13. Handeldryf met diere

HOOFSTUK 3: BEPALINGS INSAKE AANHOU VAN HONDE, KATTE EN TROETELDIERE

Deel 1 – Algemene bepalings insake honde, katte en troeteldiere

14. Getal honde en katte
15. Telers van honde en katte
16. Telers van troeteldiere
17. Voorwaardes en beperkings
18. Terugtrek van toestemming
19. Honde of katte in openbare plekke

Deel 2 – Spesifieke bepalings insake honde

20. Beheer oor honde

HOOFSTUK 4: HONDEHERBERGE, KATTERYE, TROETELDIERSALONNE EN TROETELDIERWINKELS

21. Toestemming

HOOFSTUK 5: SAMEWERKING TUSSEN MUNISIPALITEITE

22. Diensleweringreëlins

23. Bevoegdheids van die Munisipaliteit in die geval van 'n nalate deur die Distrikmunisipaliteit

HOOFSTUK 6: ALGEMENE BEPALING

- 24. Reg van toegang en inspeksie
- 25. Betekening van dokumente en proses
- 26. Oorgangsbepalings
- 27. Appél
- 28. Strawwe
- 29. Vrstellings
- 30. Gemeenskapskakelforums
- 31. Herroeping van verordeninge
- 32. Kort titel en inwerkingtrede

1. Woordoms krywing

In hierdie verordening en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken: -

“agent” in verband met die eienaar van eiendom, beteken 'n persoon wat deur die eienaar aangestel is om -

- (a) huur of ander betalings ten opsigte van die eiendom namens die eienaar te ontvang; of
- (b) om betalings namens die eienaar ten opsigte van die eiendom te maak;

“dier” 'n lid van die perdefamilie, bees, skaap, bok, vark, pluimvee, kameel, hond, kat of ander huisdier of voël of 'n wilde dier of reptiel wat in gevangenskap verkeer of onder die beheer van iemand is, of insekte soos, maar nie beperk tot, bye wat deur 'n persoon aangehou of beheer word, maar uitgesluit enige troeteldier;

“voël” enige duif, pou, fisant, patrys, kanarie, budjie, papegaai, volstruis en enige ander mak of wilde voël wat in gevangenskap is of onder beheer van iemand is;

“kattery”, enige inrigting waar katte geteel word of aangehou word;

“distriksmunisipaliteit” die Kaapse Wynland Distriksmunisipaliteit gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 486 van 2000 gedateer 22 September 2000, soos gewysig per Provinsiale Kennisgewing 162 gedateer 20 Augustus 2004, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, agent of werknemer;

“dronk” 'n persoon wat weens die alkohol wat hy of sy ingeneem het beheer oor sy of haar geestes- of fisiese vermoëns, of beide, tot so 'n mate verloor het dat hy of sy nie in staat is om hom- of haarself te gedra nie, of nie in staat is om enige handeling waarmee hy of sy besig is op so 'n wyse te verrig dat dit nie 'n gevaar vir hom- of haarself inhou nie of met daardie agting vir die regte van ander soos deur die reg vereis word nie;

“hondeherberg”, enige inrigting waarvan die besigheid die teel, aanhou of afrigting van honde is insluitend skutte hetsy dit deur die Staat of andersins bedryf word;

“munisipaliteit” die George Munisipaliteit gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 488 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent

daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, agent of werknemer;

“munisipale bestuurder” die persoon wie as die munisipale bestuurder van die munisipaliteit aangestel ingevolge die bepalings van artikel 82 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998) en sluit enige persoon in:

- (a) wat in sodanige pos waarneem; en
- (b) aan wie die munisipale bestuurder enige magte, funksie of pligte deleger het in soverre dit die uitvoering van daardie magte, funksie of pligte aangaan;

“eienaar”

- (a) met betrekking tot 'n dier, ook iemand wat in besit is van of belas is met die sorg, bewaring of beheer van 'n dier;
- (b) met betrekking tot openbare oorlaste soos bedoel in Deel 1 van hierdie verordening -
  - (i) die persoon of persone in wie se naam die vaste eiendom van tyd tot tyd geregistreer is;
  - (ii) in enige geval waar 'n eiendom aan 'n huurooreenkoms onderworpe is, die huurder van so 'n eiendom;
  - (iii) in gevalle wat die persoon in wie se naam dit geregistreer is insolvent is of afgestorwe is, of nie by sy volle verstand is nie of wie se boedel toegewys is vir die wins van sy krediteure, die persoon in wie die administrasie van die eiendom gevestig is as trustee, eksekuteur, kurator of gevolmagtigde, of administrateur;
  - (iv) in gevalle waar die eienaar soos hierbo beskryf afwesig is, die agent of persoon wat die huur van die ter sake eiendom ontvang;
  - (v) in enige geval waar die eiendom voordelig bewoon word onder 'n serwituut of soortgelyke reg die bewoner van so 'n eiendom.

“troeteldier” enige mak dier wat normaalweg in 'n huishouding aangehou word vir kameraadskap of vermaak;

“troeteldiersalon” 'n onderneming waar troeteldiere versorg word;

“troeteldierwinkel” 'n onderneming waar troeteldiere aangehou word vir handelsdoeleindes;

“pluimvee”, enige hoender, gans, volstruis, eend, duif, kalkoen, makou, tarentaal, pou of voël hetsy dit makgemaak of wild is.

“perseel”,

- (a) grond of 'n gedeelte grond hetsy 'n gebou of struktuur op sodanige grond of gedeelte grond gebou of opgerig is; of
- (b) 'n gebou, struktuur, tent of woonwa saam met die grond waarop dit staan en sluit dit en sluit in enige voertuig, rytuig, skip of boot.

“openbare oorlas” enige handeling, versuim of toestand op 'n perseel met inbegrip van enige gebou, struktuur of gewas daarop wat die veiligheid van persone of eiendom in gevaar stel of wat onooglik, hinderlik, aanstootlik of rusversteurend vir ander mense is.

“oorlas” het dieselfde betekenis

“openbare plek” enige plein, gebou, park, ontspanningsoord of oop terrein wat -

- (a) by die munisipaliteit berus;
- (b) die publiek die reg het om te gebruik, of

- (c) getoon word op 'n algemene plan van 'n dorpsgebied in 'n akteregistrasiekantoor van 'n landmeter-generaal en wat verskaf is vir of gereserveer is vir die gebruik van die publiek of die eenaars van erwe in sodanige dorpsgebied;

“verantwoordelike owerheid” die George Munisipaliteit of enige nasionale of provinsiale departement wat uit hoofde van sy funksies en bevoegdhede beperking of voorwaardes ten opsigte van die aanhou van diere mag oplê;

“straat” enige pad, straat of deurgang of enige ander plek (hetsy 'n deurgang aldan nie) wat algemeen gebruik word deur die publiek of enige gedeelte daarvan of waartoe die publiek of 'n deel daarvan die reg van toegang het, en ook –

- (a) die soom van enige sodanige pad, straat of deurgang;
- (b) enige brug, pont of drif waaroor of waardeur enige sodanige pad, straat of deurgang loop; en
- (c) enige ander werk of voorwerp wat 'n deel uitmaak van of verbind is met of behoort tot daardie pad, straat of deurgang; en

“struktuur”, enige, stal, skuur, varkhok, kraal, voëlhok, kamp, bedekte struktuur, hoenderhok, hok, kamp, duiwehok of gebou wat gebruik word vir bewoning deur mense of die aanhou diere.

2. Oogmerke en toepassing

(1) Die munisipaliteit, bewus van die grondwetlike reg wat elke persoon het op 'n omgewing wat nie skadelik is vir sy of haar gesondheid of welsyn, neem hierdie verordening aan met die doel die gesondheid en welsyn van alle inwoners te beskerm en te bevorder deur 'n omgewing te skep waarin die algemene publiek vrede en harmonie kan geniet.

(2) By die implementering erken die munisipaliteit die infrastrukturele, maatskaplike en ekonomiese ongelykhede van die vorige plaaslike regeringstelsel en sal die munisipaliteit daarna streef om die ongelykhede te oorkom deur die nuwe doelwitte vir plaaslike regering soos bepaal in artikel 152 van die Grondwet te ondersteun.

- (3) Die bepalinge van artikels 4(1), 14(1), 15(1), 21(1) en 26 is nie van toepassing op-
- (a) 'n perseel of grond wat vir bona fide landboudoeleindes aangewend word nie; of
- (b) 'n perseel of grond wat deur die munisipaliteit geïdentifiseer is waar die aanhou van diere of die bedryf van troeteldiersalonne, troeteldierwinkels of honde- en katterherberge toelaatbaar is en as sodanig aangedui word in 'n goedgekeurde ruimtelike ontwikkelingsraamwerk of soneringskema.

(4) 'n Persoon wie diere aanhou op persele soos bedoel in subartikel (3) word nie vrygestel van die bepalinge van enige ander verordeninge van die munisipaliteit of wetgewing met betrekking tot die ontstaan of veroorsaking van 'n openbare oorlaste nie.

HOOFSTUK 1

ALGEMENE BEPALINGS INSAKE OPENBARE OORLASTE

3. Gedrag en optrede

(1) Ondanks die bepalinge van enige ander verordening mag niemand –

- (a) werk op enige perseel uitvoer of 'n gebou of gronde gebruik vir doeleindes wat daarop bereken is om dit te ontsier of om inbreuk te maak op die gerief of gemak van ander mense of om 'n bron van gevaar vir enige persoon te word nie. Indien die munisipaliteit

- van mening is dat hierdie bepaling verontagsaam word, kan hy gelas dat sodanige werk of gebruik onmiddellik gestaak word en dat die vorige toestand herstel word;
- (b) enige handel, besigheid, beroep of stokperdjie beoefen op enige perseel in die munisipale gebied wat na die mening van die munisipaliteit 'n bron van ongerief of ergernis vir ander mense is of kan word nie;
  - (c) enige vrugte- of groenteskille, gebreekte bottels, glas, vullis of ding wat aanstootlik is of waarskynlik ergernis, gevaar of besering sal veroorsaak aan persone in of op enige perseel, straat of openbare plek stort, laat bly, uitgooi, neergooi of plaas nie;
  - (d) toelaat dat die omheining van enige perseel in 'n vervalte, gevaarlike, onooglike of verwaarloosde toestand raak nie;
  - (e) toelaat dat 'n gebou of struktuur of enige gedeelte daarvan op enige perseel in 'n vervalte, gevaarlike, verwaarloosde of onooglike toestand raak nie, of in gebreke bly om die dakwaterwegdoenstelsel, pype, vuilriole, rirole, water-, afvalwater- en spoelklosettoerusting en alle ander toebehore wat deel uitmaak van of bevestig is aan enige gebou of struktuur, in 'n goeie en heel toestand te hou, of in gebreke bly om die mure van enige gebou of struktuur vogvry te hou nie;
  - (f) enige stoep en/of veranda van enige winkel of besigheidperseel of onbeboude grond wat aan sodanige winkel of besigheidperseel grens, gebruik of laat gebruik of toelaat dat dit gebruik word vir die doel om enige goedere, artikels of handelsware op te berg, op te stapel, te stort of weg te doen nie;
  - (g) enige stoep of veranda van enige winkel of besigheidperseel deur middel van los of vaste strukture, voorwerpe, artikels of toestelle toemaak of laat toemaak of toelaat dat dit daardeur toegemaak word nie, behalwe op 'n wyse deur die munisipaliteit goedgekeur;
  - (h) veroorsaak of toelaat dat die gewone gerief, gemak, vrede en rus van ander mense versteur word deur die gebruik of aanwending van elektriese toebehore of masjinerie, defektiewe lugreëlingtoestelle of soortgelyke toestelle of toebehore nie;
  - (i) 'n openbare toilet of 'n toilet wat in 'n openbare gebou of openbare plek voorsien is, bemors, misbruik of beskadig nie;
  - (j) enige materiaal of ding, vloeibaar of vas, wat aanstootlik of gevaarlik is of kan word, deur of in 'n straat of openbare plek dra of vervoer of laat dra of vervoer of toelaat dat dit daardeur of daarin gedra of vervoer word nie, tensy sodanige aanstootlike materiaal of ding met geskikte materiaal bedek is om te voorkom dat 'n openbare oorlas ontstaan;
  - (k) toelaat dat enige erf oorgroei word met bosse, onkruid of gras of ander plantegoei, behalwe gekweekte bome, struike en gras, tot so 'n mate dat dit as skuilplek gebruik kan word deur rondlopers, wilde diere of ongediertes of die veiligheid van enige lid van die gemeenskap mag bedreig nie.
  - (l) enige struktuur op enige perseel oprig of toelaat dat dit opgerig word op 'n wyse dat dit 'n oorlas vir ander persone is nie;
  - (m) deur 'n handeling, regstreeks of onregstreeks, of deur nalatigheid, toelaat dat 'n openbare oorlas ontstaan of voortgesit word nie;
  - (n) in 'n openbare stroom, rivier, dam of watersloot baai of hom of 'n dier of kledingstuk of 'n ander artikel of ding daarin of by 'n openbare brandkraan of fontein of op 'n plek wat nie deur die munisipaliteit vir enige sodanige doel afgesonder is, was nie;
  - (o) te eniger tyd gedurende die dag of nag die openbare vrede in 'n openbare of private plek of perseel of in 'n straat versteur deur geluide te maak of deur te skreeu, aanhoudend te

toeter, te twis of rusie te maak, of deur 'n skare byeen te bring, of deur 'n betoging te reël, of deur bakleiry of 'n uitdaging tot 'n bakleiry, of deur met 'n stok of ander wapen te slaan of dit te swaai of op 'n dreigende wyse te gebruik, of deur enige ander oproerige, geweldadige of onbetaamlike gedrag, of deur op sypaadjies te vergader of saam te drom nie;

- (p) 'n openbare las te veroorsaak deur:
- (i) in enige straat of openbare plek ledig te wees of te drentel;
  - (ii) dronk of onder die invloed van dwelmmiddels te wees nie;
  - (iii) enige persoon vir die doeleindes van prostitusie of enige ander immorele daad uit te lok nie;
  - (iv) aan te hou bedel by 'n persoon of 'n persoon aanhou volg nadat so 'n persoon negatief op die bedelary gereageer het;
  - (v) harde musiek te speel of musiekinstrumente op enige perseel gebruik nie;
- (q) ware of dienste in 'n straat of openbare plek adverteer deur middel van 'n megafoon, luidspreker of dergelike toestel of deur aanhoudend te skreeu, op 'n ghong te slaan, toeters te druk of klokke te lui nie;
- (r) in enige straat of openbare plek beledigende of dreigende taal besig of iets doen wat die openbare vrede kan versteur of wat daarop bereken is om die vrede te versteur nie;
- (s) 'n voertuig of stuk gereedskap in 'n straat of openbare plek skoonmaak of was nie;
- (t) vuurwapen, windbuks of windpistool op enige perseel, behalwe 'n perseel of grond wat gesoneer is vir landboudoeleindes en wat nie deel vorm 'n algemene plan van 'n dorpsgebied nie, afvuur nie.
- (2) (a) Waar daar 'n oortreding van artikel 3(1)(a) tot (n) plaasvind kan die munisipaliteit 'n kennisgewing op die eienaar of okkupeerder of beweerde oortreder beteken om binne 'n bepaalde tyd die handeling te staak of die oorlas uit die weg te ruim. By versuim om aan sodanige kennisgewing gevolg te gee en sonder inkorting van die munisipaliteit se reg om vervolging in te stel, kan die munisipaliteit alle nodige maatreëls tref om die oorsaak of bron van sodanige oorlas te verwyder en enige koste in verband daarmee aangegaan is deur die munisipaliteit verhaalbaar op die persoon wat verantwoordelik is vir die oorlas of die eienaar of okkupeerder van die perseel waarop die oorlas ontstaan of voortgesit word, ongeag of die eienaar of okkupeerder daarvoor verantwoordelik is aldan nie.
- (b) waar die munisipaliteit oor bewys beskik dat enige beboude of onbeboude grond of perseel in die omgewing van 'n straat vir enige doel deur ongemagtigde persone gebruik word of dat enige van die materiale of dinge in subartikel (1)(l) vermeld op sodanige grond of perseel geplaas of gestort word, kan hy skriftelike kennis aan die eienaar of okkupeerder daarvan beteken waarin daar van hom vereis word om die grond of perseel voor 'n bepaalde datum tot sy bevrediging in te sluit of te omhein. Elke sodanige insluiting of omheining moet minstens twee meter hoog wees en moet van sodanige aard en so gebou wees dat dit die toegang van ongemagtigde persone daartoe of die storting of ophoping van materiale of dinge daarop sal verhoed.
- (3) Vir die toepassing van hierdie verordening word enige handeling of toestand op 'n perseel, met inbegrip van enige gebou, struktuur of gewas daarop, wat na die mening van die munisipaliteit die veiligheid van 'n persoon of eiendom in gevaar stel of wat onsindelik, ergerlik, hinderlik, aanstootlik of rusversteurend is vir ander mense, as 'n openbare oorlas beskou.

(4) 'n Persoon wat enige van die bepalings van hierdie artikel oortree of versuim om daaraan te voldoen, of versuim om aan 'n kennisgewing wat regtens daaronder uitgereik is te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf.

HOOFSTUK 2

ALGEMENE BEPALINGS INSAKE DIE AANHOU VAN DIERE

4. Toestemming om diere aan te hou

(1) Niemand mag sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit enige diere, met uitsondering van troeteldiere, op enige perseel of eiendom aanhou of toelaat dat dit daarop aangehou word nie.

(2) Enige persoon wat aansoek doe nom 'n permit om 'n wilde diere aan te hou moet, wanneer so 'n aansoek ingevolge subartikel (1) ingedien word, die munisipaliteit voorsien van 'n aanhoudingspermit wat deur die Departement van Ekonomiese Sake, Omgewing en Toerisme uitgereik is.

(3) Die munisipaliteit mag die aantal byekorwe sowel as die tipe, getal, en geslag van diere wat aangehou mag word, bepaal asook die gebiede waarbinne die aanhou van sodanige diere en bye verbied word.

(4) Ten einde 'n aansoek ingevolge subartikel (1) te oorweeg moet die munisipaliteit ook die insette en kommentaar van die eienaars of bewoners van omliggende residensiële persele bekom.

(5) Enige persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree of versuim om aan 'n vasstelling in terme van subartikel (3) te voldoen, pleeg 'n misdryf.

5. Planne vir strukture en bestuur

Die munisipaliteit mag van persone wat aansoek doen om diere aan te hou vereis om 'n aansoekvorm in te dien en dat sodanige aansoekers gedetailleerde planne wat aan die munisipaliteit se spesifikasies moet voldoen.

6. Oorweging van aansoek en oplê van voorwaardes

(1) Die munisipaliteit kan, na oorweging van-

- (a) insette of kommentaar verkry ingevolge artikel 4(3);
- (b) die ligging, geografiese kenmerke of grootte van die perseel ten opsigte waarvan die aansoek gerig word;
- (c) die dokumente en uiteensettings ingevolge artikel 5 ingedien; of
- (d) enige ander inligting wat op die aansoek betrekking het, 'n aansoek ingevolge artikel 4 weier of goedkeur.

(2) Indien 'n aansoek geweier word, moet die munisipaliteit die redes vir sodanige weiering aan die applikant verstrek en hom/haar terselfdertyd in kennis stel van die reg van appél ingevolge artikel 27.

(3) By die goedkeuring van 'n aansoek mag die munisipaliteit voorwaardes oplê.

7. Sigbaarheid van strukture op persele

(1) Alle strukture waarin diere aangehou word moet toepaslik afgeskerm word van enige straat.

(2) Enige persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree pleeg 'n misdryf.

8. Opskorting of intrekking van magtigings

Nieteenstaande bogemelde bepalings mag die munisipaliteit, na oorweging van voorwaardes ten opsigte van die eiendom en op voorwaarde dat geen beswaar van die eienaars of bewoners van omliggende persele ontvang is nie, enige of alle vereistes van hierdie gedeelte opskort en ander voorwaardes instel, indien toepaslik, en kan hy enige magtiging ingevolge artikel 6(3) intrek indien daar nie voldoen word aan enige voorwaardes daarin neergelê nie.

9. Geldigheid van magtigings

Alle magtigings om diere aan te hou wat uitgereik is ingevolge enige verordening of regulasie wat herroep word, sal geag word as sou dit ingevolge hierdie verordening uitgereik wees.

10. Pligte van die bewaarder van diere

- (1) Die eienaar van 'n dier of die persoon in beheer daarvan -
  - (a) mag nie veroorsaak of toelaat dat 'n dier die gewone gerief, gemak, vrede en rus van ander mense versteur nie;
  - (b) moet sodanige dier van slaapplek, skuiling, water en behoorlike kos voorsien;
  - (c) moet ten alle tye die perseel waarop 'n dier aangehou word en alle gepaardgaande toebehore in goeie en netjiese toestand te hou om te voorkom dat 'n openbare oorlas ontstaan;
  - (d) moet beheer oor sy of haar diere uitoefen ten einde skade aan eiendom of tuine te verhoed; en
  - (e) mag nie enige dier op enige gedeelte van 'n openbare pad laat, toelaat dat dit op 'n openbare pad is nie en mag 'n dier ook nie op enige plek laat van waar dit op enige deel van 'n openbare pad mag afdwaal nie.
- (2) Enige persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree pleeg 'n misdryf.

11. Diere wat op 'n onbevredigende wyse aangehou word

- (1) Wanneer ookal diere wat op enige perseel aangehou word, ongeag of sodanige perseel kragtens hierdie verordening deur die munisipaliteit goedgekeur is of nie, 'n openbare oorlas is, kan die munisipaliteit by wyse van 'n skriftelike kennisgewing die eienaar of okkupeerder van sodanige perseel aansê om binne die tydperk wat in sodanige kennisgewing aangedui moet word, die oorsaak van sodanige oorlas te verwyder en om die werk te verrig of die stappe te neem vir genoemde doel.
- (2) Die munisipaliteit mag die stappe wat geneem moet word of die werk wat gedoen moet word om die oorsaak van die oorlas te verwyder of an enige oorlas te verminder.
- (3) Enige aktiwiteit wat deur die eienaar in terme van subartikel (1) onderneem word is vir die eienaar se rekening.
- (4) Indien 'n eienaar versuim om die stappe in terme van subartikel (1) te neem, kan die munisipaliteit die nodige stappe neem en die kostes van die eienaar verhaal.
- (5) Enige persoon wat versuim om aan 'n kennisgewing in terme van subartikel (1) te voldoen, pleeg 'n misdryf.

12. Afmaak van diere

- (1) Die munisipaliteit mag die afmaak van 'n dier gelas wanneer dit-

- (a) gevaarlik of boosaardig is;
  - (b) sodanig beseer of siek is dat dit menslik sou wees om dit te doen.
- (2) Wanneer diere ingevolge subartikel (1) afgemaak word moet dit gedoen word deur 'n geregistreerde veearts of waar so 'n veearts nie beskikbaar is nie met sodanige instrumente of toestelle as wat nodig mag wees en op 'n wyse geskied wat so min lyding as moontlik veroorsaak.
- (3) Enige persoon wat versuim om aan 'n bevel, soos beoog in subartikel (1), te voldoen of subartikel (2) oortree, pleeg 'n misdryf.

13. Smous met diere

- (1) Geen persoon mag met 'n dier smous in 'n straat of openbare plek of vanaf 'n mobiele struktuur of 'n voertuig nie.
- (2) 'n Persoon wat enige van die bepalings van subartikel (1) oortree is skuldig aan 'n misdryf.

HOOFTUK 3: BEPALINGS MET BETREKKING TOT DIE AANHOU VAN HONDE EN KATTE

Deel 1 – Algemene Bepalings ten opsigte van honde en katte

14. Getal honde en katte

- (1) Behoudens die bepalings van artikel 15 mag niemand op enige perseel-
- (a) meer as twee honde; en
  - (b) meer as twee katte,
- aanhou sonder die toestemming van die munisipaliteit nie.
- (2) Aansoek ingevolge subartikel (1) moet gedoen word op 'n aansoekvorm verkrygbaar by die munisipaliteit en moet 'n uiteensetting bevat van die ras, geslag en getal honde en katte waarvoor aansoek gedoen word.
- (3) 'n Beperking wat ingevolge artikel 17 opgelê is op die getal diere wat op 'n perseel aangehou mag word, geld nie vir 'n tydperk van 10 weke vanaf die datum van geboorte van 'n werpsel van 'n dier wat met toestemming aangehou word nie.
- (4) 'n Persoon wat enige van die bepalings van subartikel (1) oortree is skuldig aan 'n misdryf.

15. Telers van honde en katte

- (1) 'n Teler van honde wat meer as twee honde wil aanhou of 'n teler van katte wat meer as twee katte wil aanhou moet die toestemming van die munisipaliteit verkry.
- (2) Die munisipaliteit mag vereis dat planne en spesifikasies ingedien word van strukture waarin dit beoog word om katte of honde aan te hou sowel as 'n erfplan waarop alle bestaande en beoogde strukture en heinings aangetoon word.
- (3) Enige persoon wat versuim om die munisipaliteit se goedkeuring in terme van subartikel (1) te bekom, pleeg 'n misdryf.

16. Telers van troeteldiere

- (1) 'n Persoon wat met troeteldiere teel moet aansoek doen om die toestemming van die munisipaliteit.

- (2) Die bepalings van artikel 15(2) is met die nodige aanpassing van toepassing op 'n aansoek ingevolge subartikel (1).
- (3) 'n Persoon wat die bepalings van subartikels (1) en (2) oortree, is skuldig aan 'n misdryf.

17. Voorwaardes en beperkings

Die munisipaliteit se toestemming ingevolge artikels 4, 14(1), 15(1) en 16(1) sal toegestaan word onderhewig aan sodanige voorwaardes en beperkings as wat die munisipaliteit in oorleg met 'n ander verantwoordelike owerheid mag nodig ag om op te lê.

18. Terugtrek van toestemming

- (1) Waar 'n persoon enige voorwaarde of beperking opgelê ingevolge artikel 17 oortree of versuim om daaraan te voldoen, sal die munisipaliteit geregtig wees om, nadat die persoon aangehoor is, sy toestemming terug te trek en die diere van die perseel te laat verwyder vir veilige bewaring deur 'n dierewelsynsorganisasie of skut.
- (2) Enige koste wat deur die munisipaliteit aangegaan is vir die verwydering en veilige bewaring van diere bedoel in subartikel (1) sal van die eienaar of persoon in beheer van sodanige diere verhaal word.

19. Honde of katte in openbare plekke

- (1) Onderworpe aan die bepalings van die Verordening op Openbare Geriewe, mag die eienaar of bewaarder van 'n hond of kat mag dit nie in 'n straat of openbare plek bring of dit toelaat om daar te wees nie tensy die hond deur 'n verantwoordelike persoon aan 'n leiband gehou word en die kat onder fisiese beheer is van die eienaar of bewaarder daarvan.
- (2) Behalwe in die geval van 'n blinde persoon wat deur 'n gidshond begelei word, moet 'n persoon in beheer van 'n hond in 'n straat of openbare plek die ontlasting van sodanige hond verwyder deur dit in plastiek of papier toe te draai en te plaas in 'n houer wat vir rommel of vullis voorsien is.
- (3) 'n Persoon wat enige bepaling van subartikels (1) of (2) oortree pleeg 'n misdryf.

Deel 2 – Spesifieke bepalings met betrekking tot honde

20. Beheer oor honde

- (1) Niemand mag-
  - (a) toelaat dat enige hitsige teef sonder toesig in 'n straat of openbare plek is nie;
  - (b) enige hond aanspoor om enige persoon of dier aan te val, lastig te val of bang te maak nie, behalwe waar dit nodig is vir die verdediging van sodanige eersgenoemde persoon of sy of haar eiendom;
  - (c) 'n hond aanhou indien die perseel waarop die hond aangehou word nie behoorlik en voldoende omhein is om sodanige hond binne te hou wanneer dit nie aan 'n leiband is nie.
  - (d) toelaat dat enige hond waarvan hy die eienaar is of wat deur sodanige persoon aangehou word-
    - (i) op private eiendom oortree nie;

- (ii) 'n gevaar uitmaak vir verkeer wat enige openbare pad gebruik nie;
  - (iii) 'n bron van gevaar of besering uitmaak of na sy wete waarskynlik 'n bron van gevaar of besering sal uitmaak vir enige persoon buite die perseel waarop sodanige hond aangehou word nie, of
  - (iv) 'n bron van gevaar is vir die munisipaliteit se werknemers wat sodanige perseel betree met die doel om hul pligte uit te voer nie. 'n Kennisgewing ten effekte dat 'n hond op sodanige perseel aangehou word, moet op 'n opvallende plek vertoon word.
- (e) enige hond aanhou wat –
- (i) deur te blaf, te kef, te tjank of te huil;
  - (ii) in die gewoonte geraak het om af te storm op enige voertuie, diere, pluimvee, duiwe of persone buite enige perseel waar die hond aangehou word, of
  - (iii) deur hom op enige ander wyse te gedra, die gewone gemak, gerief, vrede of rus van bure weselik versteur nie.
- (2) Die munisipaliteit kan op enige hond wat in 'n straat of openbare plek gevind word strydig met die bepalings van hierdie verordening, beslag lê en skut op 'n plek deur die munisipaliteit bepaal.
- (3) 'n Hond wat kragtens subartikel (2) geskut is, kan aan die eienaar of bewaarder van so 'n hond vrygestel word teen betaling van 'n bedrag soos deur die munisipaliteit bepaal.
- (4) 'n Persoon wat enige bepaling van hierdie artikel oortree is skuldig aan 'n misdryf.

HOOFSTUK 4 HONDEHERBERGE, KATTERYE, TROETELDIERSALONNE EN TROETELDIERWINKELS

21. Toestemming

- (1) Geen hondeherberg, kattery, troetedierson of troetedierwinkel mag bedryf word sonder die toestemming van die munisipaliteit nie, welke goedkeuring aan voorwaardes onderworpe mag wees.
- (2) 'n Persoon wat 'n hondeherberg, kattery, troetedierson of troetedierwinkel bedryf mag nie toelaat dat die besigheid op so 'n wyse bedryf word dat dit 'n openbare oorlas of ongerief vir ander mense is nie.
- (3) 'n Persoon wat enige bepaling van hierdie artikel oortree is skuldig aan 'n misdryf.

HOOFSTUK 5 SAMEWERKING TUSSEN MUNISIPALITEITE

22. Diensleweringreëlings

Ten einde optimale dienslewering ingevolge hierdie verordening te verseker, kan die munisipaliteit ooreenkomste aangaan met die distriksmunisipaliteit met wie wetgewende en uitvoerende gesag gedeel word.

23. Bevoegdhede van die Munisipaliteit in die geval van 'n nalate deur die Distriksmunisipaliteit

Indien die dienslewering waarna in artikel 22 verwys word belemmer word deur die weiering of versuim van die distrikmunisipaliteit om enige van die reëlings wat in 'n ooreenkoms voorsien is, mag die munisipaliteit, onderworpe aan die bepalings van die Grondwet rakende samewerkende regering soos bepaal in artikel 41 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, voortgaan en effek gee aan dusdanige reëling en enige uitgawes wat in verband daarmee aangegaan word van die distrikmunisipaliteit verhaal.

HOOFSTUK 6 ALGEMENE BEPALINGS

24. Reg van toegang en inspeksie

- (1) Enige behoorlik gemagtigde werknemer van die munisipaliteit is gemagtig om enige perseel binne die munisipale gebied te inspekteer ten einde te bepaal of daar aan die bepalings van die verordening voldoen word.
- (2) Wanneer 'n perseel ingevolge subartikel (1) binnegegaan word, moet die gemagtigde werknemer op versoek van enige persoon, hom/haarself identifiseer deur 'n geskrewe bewys van magtiging te toon.
- (3) Die gemagtigde werknemer mag vergesel word van 'n persoon van wie dit redelikerwys verwag word om te help in die uitvoer van die inspeksie.
- (4) Iemand wat versuim of weier om toegang te verleen aan 'n behoorlik gemagtigde werknemer van die munisipaliteit indien hy toegang tot grond of 'n perseel versoek, of wat hom dwarsboom of hinder in die uitvoering van sy pligte kragtens hierdie verordening, of wat versuim of weier om inligting te verstrek wat wettiglik van hom vereis kan word of vals of misleidende inligting aan sodanige behoorlik gemagtigde werknemer van die munisipaliteit verstrek, welwetende dat dit vals of misleidend is, is skuldig aan 'n misdryf.

25. Bediening van dokumente en geregtelike stappe

- (1) Wanneer enige kennisgewing, bevel, aanskrywing of ander dokument gemagtig is of nodig is om bedien te word op 'n persoon ingevolge hierdie verordening, word dit geag effektief en na behore aan sodanige persoon beteken te wees-
  - (a) wanneer dit persoonlik aan hom afgelewer is;
  - (b) wanneer dit by sy plek van inwoning of besigheid in die Republiek gelaat is by 'n persoon wat duidelik ouer as sestien jaar is;
  - (c) wanneer dit gepos is per geregistreerde of gesertifiseerde pos aan sy laaste bekende woon- of besigheidsadres in die Republiek en 'n erkenning van die versending verskaf word;
  - (d) indien sy adres in die Republiek onbekend is, wanneer dit aan sy agent of verteenwoordiger in die Republiek bedien is op so 'n manier soos bepaal deur paragraaf (a), (b) of (c), of
  - (e) indien sy adres en agent in die Republiek onbekend is, wanneer dit opsigtelik vertoon word op die vaste eiendom, indien enige, waarop dit betrekking het.
- (2) Wanneer enige kennisgewing, bevel, aanskrywing of ander dokument soos die voorgenoemde gemagtig is of bedien moet word aan 'n persoon omdat hy die eienaar of bewoner is of was of 'n ander reg hou met betrekking tot vaste eiendom, sal dit nie nodig

wees om hom by name te noem nie, maar sal dit voldoende wees as hy daarin beskryf word as die eienaar, bewoner of houer van sodanige vaste eiendom of ander reg, wat ook al die geval mag wees.

26. Oorgangsbepalings

'n Persoon wat tydens die inwerkingtrede van hierdie verordening meer diere aanhou as wat ingevolge hierdie verordening goedgekeur is, mag voortgaan om sodanige groter getal diere aan te hou, maar mag nie sonder die toestemming van die munisipaliteit enige van sodanige groter aantal diere vervang wanneer een of meer daarvan te sterwe kom of weggemaak word nie.

27. Appél

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur 'n politieke struktuur, politieke ampsbkleër, raadslid of personeellid geneem is ingevolge 'n bevoegdheid of plig wat deur 'n delegerende owerheid gedelegeer of gesubdelegeer is aan die politieke struktuur, politieke ampsbkleër, raadslid of personeellid, kan teen daardie besluit appelleer deur binne 21 dae na die datum van verwittiging van die besluit, skriftelike kennis van die appél en redes aan die munisipale bestuurder te gee.

28. Strawwe

Iedereen wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of nalaat om daaraan te voldoen is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met 'n straf van 'n boete of gevangenisstraf, of óf sodanige boete of sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete, of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf of óf sodanige addisionele boete of sodanige addisionele gevangenisstraf, òf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

29. Vrystellings

Nieteenstaande die bepaling van die verordening, mag die munisipaliteit enige persoon of klas van persone vrystel van enige of al hierdie vereistes en mag dit enige ander vereistes oplê wat dit as geskik beskou.

30. Gemeenskapskakelforums

- (1) Die Munisipaliteit mag skakelforums in 'n gemeenskap instel vir die doel om –
  - (a) geleenthede vir die gemeenskap te skep om deel te neem aan die aangeleenthede van die munisipaliteit; en
  - (b) die bereiking van 'n gesonde omgewing te bevorder.
- (2) 'n Skakelforum mag bestaan uit –
  - (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep of 'n geaffekteerde persoon;
  - (b) 'n aangewese beampte of beamptes van die Munisipaliteit; en
  - (c) die raadslid.

- (3) (a) Die Munisipaliteit mag wanneer 'n aansoek om toestemming, permit of vrystelling sertifikaat oorweeg word ingevolge hierdie verordening, waar van toepassing, die insette van 'n skakelforum versoek.
- (b) 'n Skakelforum of enige persoon of persone gedoel in subartikel (2) mag op eie inisiatief, 'n inset aan die Munisipaliteit vir oorweging stuur.

31. Herroeping van Verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enigen van die afgeskafte munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit geïnkorporeer is, uitgevaardig is, word herroep insoverre hulle betrekking het op aangeleenthede waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word en insoverre dit op die munisipaliteit van toepassing gemaak is deur magtiging vir die uitoefening van magte en funksies ingevolge Artikel 84(3) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, Wet 117 van 1998.

32. Kort titel en aanvang

Die verordening sal bekend staan as die Verordening insake Openbare Oorlaste en die Aanhou van Diere en tree in werking op die datum waarop dit in die Provinsiale Koerant gepubliseer word.